

čisto sama rešilno delo. Prebrodila sta najprej 72 metrov dolgo jamo in prišla do požiralnika, ki je bil 7 metrov dolg in radi zadelave z razno nesnago je spuščal vodo le 40 cm visoko (ali na debelo). Stotnik je bil uverjen, da je edina rešitev: odstraniti od zamudnikov nametano barikado, na katero se je nagromadila zemlja, pesek, dračje itd. Svojega slugo je navezal na vrvi in ta se je spustil v požiralnik. Prebrodil je po dveh urah gromade blata in toliko odpahnil barikado, da je mogla voda z večjo naglico naprej. Ko je voda nekoliko odtekla skozi požiralnik, je oznanil nesrečnim in na smrt izstradanim jetnikom, da je rešitev tukaj, ako so še pri življenju. Po smrtnonevarnem rešilnem delu je bil Fischer tako izrpan telesno, da se je zgrudil obnemogel. Sedaj so lahko poslali skozi od sluge ustvarjeno odprtino ponesrečenim, ki so bili vsi pri življenju in le nepopisno izstradani ter oslabei od prestanega strahu, živila.

Požiralnik je bil popolnoma očiščen še le 7. maja. Kar se ni posrečilo več stotinam nekaj dni, sta dosegla v par urah pogumna človeka: častnik in njegov sluga.

Hrabra rešitelja sta morala kmalu zatem okusiti resnico reka: nehvaležnost je plačilo tega sveta! Drugi višji oficirji so se jezili, da se jim ni posrečila rešitev, pa si so jo začeli lastiti po časopisju in imen obeh junakov niti omenjali niso. Še le deželnemu glavarju, ki je sam naprosil rešilca, se je posrečilo, da jima je preskrbel po doglem času priznanje in cesarsko ter papeževu odlikovanje.

*

Indijanski načini ribolova.

Nemški potopisec očividec je popisal tri še danes značilne načine ribolova, ki so običajni med indijanskimi plemeni, ki prebivajo po republikah Osrednje Amerike.

Po jezeru Ksochimilko je danes vse polno prav majhnih otočičev, ki so poraščeni z razno zelenjavo, cvetlicami ter izredno lepimi rastlinami. V dobi, ko so odkrili te pokrajine Osrednje Amerike Španci, so še bili otoki majhni leseni splavi, posuti z zemljo in z njih so dobivali Indijanci njim priljubljeno zelenjad. Do danes so se tla jezera dvignila, nekdanji splavi so prirastli na dno ter tvorijo mične otoke. Po zgoraj omenjenem jezeru, ki je plitvo, a polno rib, se poslužujejo ondotni Indijanci načina ribolova, ki ga je opazovali le tamkaj. Pred solničnim vzhodom se podajo ribiči v majhnih čolnih po dva in dva na jezero. Sprednji ribič drži lesen drog, katerega konec je opleten z žičnimi palčicami, da zgleda kakor že precej obrabljena brezova metla. Drugi v čolnu je veslač. Ko se približa čoln mestu, kjer je večja skupina rib, zažene spretni lovec kolec med ribe in ko ga izvleče, mu caplja med žicami še živa riba. Malokdaj se pripeti, da bi ribič ribo z opisanim ribiškim orodjem ranil ali celo prebodel. Z drogi in čolnimi otepi lovijo Indijanci zelo hitro

z občudovanja vredno spretnostjo. Ko pa posine solnce na jezero, nehajo z ribolovom, ker se skrijejo ribe v globoke tolmune.

Predno so prišli Evropejci v te kraje in seznanili Indijance z železom ter žico, so uporabljali za oborožitev ribolovnega kolca palčice iz kake elastične rastline.

V osrednje ameriški republik San Salvador je jezero »Laguna de Hopango«, ob katerem živijo Indijanci, ki so veliki prijatelji ribolova, s katerim se ukvarjajo v napol svitu pred solničnim vzhodom. Ribiča vzameta seboj v čoln precejšen kup dračja. Eden vesla, drugi ima mrežo. Ko se približata na kraj jezera, ki je znan kot ribje zatočišče, vržeta v vodo dračje, ki se potopi nekako do polovice. Nato vesla zadnji previdno krog kupa dračja, drugi pa tolče po vodi in štera pod njo z drogom. — Vsled udarcev ter sunkov se skrijejo ribe med dračje. Ko je obveslan kup, vržeta mrežo, da pokrije dračje in se začne, ker je obtežena, pogrezati proti dnu. Spodnji del mreže se da potegniti s pomočjo motvoza skupaj, da je celi kup dračja omrežen. Ko se je enkrat to posrečilo, izvlečeta ribiča omreženo dračje v čoln. Med bilkami ter šibjem je vse polno rib in večkrat še prav velikih. Opisani način ribolova se obnese vsikdar, a ga mora spremljati indijanska že nekako prirojena spretnost.

V srednje ameriški republik San Salvador je še jezero »Laguna de Olmego«, katerega okolica je naseljena od Indijancev, ki so tudi značilni ribiči. Ti se ne poslužujejo pri ribolovu čolna, ampak za naše pojme prav nerodno zgrajenega splava, ki je dolg dva in pol ter širok en meter. Je le par napol obtesanih hlodov, ki so zvezani z dvema povprečnima. Na splavu stoji veslač in ribič z mrežo. Mreža je okrogla in ima v premeru dva metra. Ob koncih okrogle mreže so pritrjeni kamenčki ali svinčeni uteži. Na spodnji strani

mreže bingljajo navzdol v krogu tanki, močni motvozi, ki se zožujejo proti središču in jih veže laso (dolga ter močna špaga). Eden konec lase je omotan krog ribičeve leve spodnje roke. Predno požene ribič mrežo, vzame laso, ki je zvit v klopčič, v levo roko. Mrežo drži z obeh rokama in z zobmi ter se zasuče z vso naglico, predno vrže, krog samega sebe. Ko je padla na ta izredno spreten način pognana mreža nad vodno površino, se razprostre in obteži jo vlečejo proti dnu. Ko se bliža mreža dnu, natezuje ribič laso, dokler ni mreža zaprta zgoraj ter spodaj in ribe zajete. Velikokrat se prigodi, da obteži ribiču mreža na dnu, kjer se je obesila ali zamotala. Z bliskovito naglico skoči Indijanec z glavo navpično v največjo globčino, da reši ondotnemu lovcu najdražjo ribolovno pripravo.

Očividec pripoveduje, da mrgoli jezero Olmego krokodilov, katerim pravijo »kajmas«. Večkrat je opazoval skakanje ribičev s splava z mrežo v jezero, a le enkrat se je pripetila nesreča. Indijanec se je pognal za zamotano mrežo s splava v jezero. Pri skoku je priletel z glavo na krokodila, ki je dremal nad vodo. Zver se je prestrašila, ujezila in ubogi indijanski ribič se je prikazal na površju sicer z mrežo, a brez leve noge, katero si je privoščil razljuteni krokodil.

Potopisec povdarja, da se je vežbal sam precej časa v omenjenih treh načinih indijanskega ribolova, a ni ujel niti žabe, kaj še le ribe. Tako znajo loviti le Indijanci, sinovi svobode, ki poznajo le prostost ter lov iz potrebe in zabave. Lovska spretnost je pri Indijancih podedovana skozi bogznaj koliko rodov.

Predno si nabavite maške in deške obleke oglejte si konfekcijsko in modno trgovino

ŽIGA WEISS
Celje-Gaberje 590 I

Belokožni Indijanci in Amaconke.

Do pred kratkem so bili celemu svetu uganka pragozdi ter sploh kraji ob izvoru južnoameriških rek Orinoko in Negro. Orinoko teče, ko se prikaže iz neizmernih gozdov, skozi državo Venezuelo in se izteka v Atlantski Ocean. Prvi, ki so prodrli v te neprodne kraje, so bili leta 1763 španski raziskovalci. Tamošnja indijanska plemena so jih popolnoma pregnala in iztrebila z zastrupljenimi puščicami. Za Španci so poskušali brezuspešno raziskovalno srečo Francozi, Nemci in Angleži. Celih 160 let se je posrečilo Indijancem, odvrčati radovedne belokožce od svojih rajsko lepih — svobodnih bivališč.

V kulturnem svetu neodprte pokrajine se je upal po tako dolgem času pred več nego 10 leti še le angleški učenjak dr. Hamilton Rice. Dvignil se je na novo pot v letalu. Prikazen — Indijance

nič žalega. Neovirano je lahko dokončal nadvse zanimiva raziskovanja. Te dni se je vrnil iz po njem odkritih pokrajin in dal tozadevne opise, fotografije, najdbe ter znamenitosti na razpolago zemljepisnemu zavodu v Londonu.

Anglež popisuje v potopisu, kako je prodiral po gozdovih, ki so za Evropejca nepopisno lepi. Videl je reke, kanale, vodopade, prepade, podzemeljske votline itd. Kraji so nudili učenjaku toliko zanimivega pri vsakem koraku, da se je mudil tamkaj pri neprestanem raziskovalnem delu 13 let.

Na potovanju je zadel na pleme belokožnih Indijancev. Kakor znano so vsa indijanska plemena rdečepoltna. Dr. Rice trdi, da je videl belopoltno Indijance pritlikave postave in neumne zunanosti. Imajo vsi gnile zobe in ni pri njih niti sledu kake kulture. Znajo govoriti, podirati drevesa, napraviti ogenj